

צוואתו של מרדכי ז'ורבסקי במחנה ההשמדה חלמנו

צוואה זו הינה אחת מכמה צוואות שכתבו האסירים היהודים האחרונים במחנה ההשמדה חלמנו שבפולין לפני שנרצחו. הצוואות נמצאו במחנה לאחר שחרורו בידי הצבא האדום:

קריאה לנקמה

כותב ז'ורבסקי (Zurawski) מרדכי מוולוצלאווק (Wloclawek), רחוב לודז'קה (Lodzka), בית מספר 63. כל בני משפחתי גורשו מוולוצלאווק. אני, אבי ואחי נשלחנו למחנה בעיר פוזנן (Poznan). לאחר שנתיים העבירו אותי לגטו לודז', ואילו אבי ואחי, שהיו חלשים מאוד בגלל העבודה במחנה, נשלחו ל"ריקצוג" (Rueckzug), כלומר למחנה השמדה. נשארתי לבדי ועבדתי בגטו. ביולי 1944 נשלחתי לעבודה בלייפציג ובמינכן, עם עוד 7,000 בני-אדם אחרים. נבחרתי בידי מפקד המחנה ומאז ועד היום עבדתי כאן. כל אנשי המשלוח שעזבו את הגטו איתי יחד הושמדו כולם. תושבי הגטו חשבו באמת שהם נוסעים למקום עבודה, ושם יהיה מצבם טוב. עכשיו נשארתי לבדי ואני מחכה ליום שאעלה לגן-עדן. טובה אחת אני מבקש מכם, אנשים יקרים: ספרו לאחיותי, לאחי ולשני גיסי שגרים ברוסיה על גורלי. שמות האחיות והאח הם: ז'ורבסקי מוולוצלאווק, רחוב לודז'קה 63. גיסי נקראים נוימן (Neuman) שעיה וויינטראוב (Weintraub) יעקב מוולוצלאווק. אני מבקש לסיים את סיפורי הטראגי, מפני שעצבי כבר רופפים לחלוטין. היום 9 בינואר, ופשוט איני יכול להאמין שנשארנו בחיים זמן רב כל-כך. המחנה הזה מתחסל ואנחנו נותרנו לבדנו. פגשתי נשים פולניות שעבדו בחפירת בורות. הן סיפרו לי שבמזג-אוויר קפוא כזה הן ישנות באסם, ולא עובר יום בלי שכמה מהן קופאות למוות. אם כן בקרוב נושמד כולנו. אם תתקלו בדרך במקרה בגרמנים ואפילו בצל צלם, מחקו אותם מעל פני האדמה, כשם שעשו הם לנו. בשם 47 חברים אני מבקש מכם, אתם שנותרתם בחיים, לנקום את נקמתנו ונקמת נשינו וילדינו, וכל החפים מפשע שנרצחו בדרך אכזרית ביותר. הרגו ושרפו את נשיהם וילדיהם, כדרך שהם שרפו את שלנו.

שוב אני מפציר בכם ומבקש מכם בפעם האחרונה. מלאו את בקשתנו האחרונה, מפני שזו בקשתנו האחרונה לפני מותנו.

ישראל זידלמן, שגר בלודז', ברחוב וולצ'אנסקה 159

מלאו את בקשתנו ויעזור לכם אלוהים, אמן

מקור : קרקובסקי שמואל ואלטמן איליה, "עדותם של האסירים האחרונים במחנה המוות בחלמנו", יד ושם, קובץ מחקרים, כ"א, ירושלים, תשנ"א, עמ' 98-99.